

Handläggare
Annelie Carlsbecker

Mottagare
Malin Hamberg
Djurhälsoenheten
Jordbruksverket
e-post: genteknik@jordbruksverket.se

Ansökan om godkännande av genetiskt modifierad sojaböna, DBN9004

Yttrande

Gentekniknämnden har, utifrån sitt uppdrag, inga invändningar mot ett godkännande av sojabönan DBN9004 för livsmedel eller foder, samt import och bearbetning. Nämnden instämmer i EFSA:s bedömning att sojabönan är lika säker för människors och djurs hälsa och miljön som motsvarande icke-modifierad sojaböna. EU:s märkningslagstiftning ger valfrihet att välja eller välja bort livsmedel eller foder som innehåller den genetiskt modifierade sojabönan.

Bakgrund

Beijing DaBeiNong Biotechnology Co., Ltd. har ansökt om godkännande för utsläppande på marknaden av den genetiskt modifierade sojabönan DBN9004. Sojabönan har modifierats för att bli tolerant mot ogräsmedel baserade på glufosinatammonium och glyfosat. Ansökan omfattar användning av sojabönan som livsmedel, foder samt för import och bearbetning, men inte odling.

GMO-panelen hos EFSA har bedömt ansökan enligt de krav som ställs i förordning (EG) nr 1829/2003. Slutsatsen av riskbedömningen är att sojabönan är lika säker som den icke-modifierade sojabönsorten man jämfört med avseende effekt på människors och djurs hälsa om sojabönan används som livsmedel eller foder, och på miljön. EFSA:s vetenskapliga utlåtande är publicerat i *EFSA Journal*.

Sojabönan fått genuttryckskassetter för *cp4 epsps* och *pat* som ger tolerans mot ogräsmedlet glyfosat respektive glufosinatummonium.

EFSA:s GMO-panel finner ingenting som ger anledning till oro vad gäller den molekylära karaktäriseringen, och risken för toxicitet. Man finner inte heller risk för nya allergener (det är vanligt med allergi mot sojaböna). Inte heller skiljer sig näringsprofilen av sojabönan på ett sätt som ger anledning till oro.

Säkerheten hos CP4 EPSPS och PAT-protein har utvärderats vid flera tillfällen tidigare. Liksom i tidigare utvärderingar bedömer man att sojabönan är lika säker att äta som motsvarande icke-modifierad. Eventuella ogräsmedelsrester utvärderas av en annan EFSA-panel, och berörs inte här.

Ansökan omfattar inte odling. Sojaböna är självpollinerande, har dålig härdighet, är inte konkurrenskraftig eller invasiv, och växer inte vilt i Europa. Det är osannolikt att eventuella spillplantor av DBN9004 skulle orsaka några problem eller påverkan på miljön. Horisontell överföring till mikroorganismer i tarmen hos människor eller djur som äter sojabönan är också mycket osannolikt.

Etisk bedömning

Gentekniknämnden instämmer i EFSA:s bedömning att sojabönan DBN9004 är lika säker för människors och djurs hälsa och miljön som motsvarande icke-modifierad sojaböna. Inom EU kommer sojabönan användas som livsmedel eller foder, men inte odlas. Sojabönan är tolerant mot ogräsmedel som innehåller glufosatummonium och glyfosat. Potentiella växtskyddsmedelsrester i majsens bedöms separat av EFSA. Då ansökan inte gäller odling bedömer inte nämnden eventuell påverkan av sojabönan under odling i dess ursprungsland.

Nämnden finner inte att det föreligger etiska aspekter som ger grund för invändningar mot ett godkännande av sojabönan. Den EU-gemensamma märknings- och spårbarhetslagstiftningen ger varje individ en valmöjlighet för att den som så önskar ska kunna välja eller inte välja att köpa produkter som består av, innehåller eller är framställda av, den aktuella sojabönan.

Beslut om yttrandet fattades vid Gentekniknämndens sammanträde 2025-12-03, se protokoll från sammanträdet.

Stefan Reimer, ordförande

Annelie Carlsbecker, föredragande i ärendet.